

دانلود مقاله ماهواره، فرصت یا تهدید

جهت مشاهده [دانلود مقاله ماهواره، فرصت یا تهدید](#) به پایین همین صفحه مراجعه نمایید

تعداد صفحات : 54 صفحه

برای دریافت اینجا کلیک کنید

فرمت WORD قابل ویرایش

از دیر باز بشر در تلاش بوده است تا بر عنصر زمان و مکان به عنوان عوامل مانع ارتباط سریع مستقیم میان انسان‌ها فائق آید. از زمانی که پیام‌های انسانی توسط قاصدک‌ها و کبوتران نقل مکان داده می‌شد تا پیدایش وسایل نقلیه و ظهور تلگراف و بی‌سیم و سرانجام عصر امواج، مراحل تاریخی پیروز آمدن انسان بر موانع زمان و مکان تاریخ رسانه‌های ارتباط جمعی شاهد هستیم. ظهور صنعت چاپ و پس از آن اختراع فتوگرافی و بالاخره فیلم و سینما، چهره‌های فرهنگی جوامع را پیوسته دگرگون ساخته است. یکی از آرزوهای بشر از آغاز تاریخ تا امروز، برقراری ارتباط با هم‌نوعان خود در مناطق دور و نزدیک بوده است و از این رو همواره در راه ایجاد این ارتباط و تکامل آن تلاش‌های زیادی کرده است.

طبق اظهار اکثر منابع موثق، ایده‌ی استفاده از ماهواره برای ارتباط مخابراتی بین دو نقطه از کره‌ی زمین اولین بار توسط یک نویسنده بریتانیایی به نام آرتورسی کلارک مطرح شده است، آقای کلارک خاطر نشان کرده است که اگر ماهواره در فاصله‌ی حدود ۳۶ هزار کیلومتری از سطح زمین در فضا قرار گیرد سرعت زاویه آن با سرعت زاویه زمین برابر خواهد بود و در نتیجه ماهواره همواره بالای یک نقطه از زمین قرار خواهد داشت و ثابت به نظر می‌رسد. به علت محدودیت‌های فناوری، عملی شدن این نظریه تا سال ۱۹۵۷ طول کشید.

با پرتاب اولین قمر مصنوعی به فضا که توسط اتحاد جماهیر شوروی موسوم به «اسپوتنیک» در چهارم اکتبر سال ۱۹۵۷ صورت گرفت، (با ادامه‌ی تلاش‌ها، در سوم نوامبر همان سال «اسپوتنیک ۲» نیز که سگی به نام «لایکا» در آن بود به فضا پرتاب شد.) عرصه جدیدی در ارتباطات بین‌المللی گشوده شد و فضا به تسخیر انسان درآمد. ارسال ماهواره توسط شوروی سابق، آمریکا را در یک شوک علمی - سیاسی فرو برد و این کشور نیز در پی تلاش‌های گوناگون در ۳۱ ژانویه ۱۹۵۸، نخستین ماهواره خود به نام «اکسپلورر ۱» را به فضا پرتاب کرد. دریافت برنامه‌های ارسالی این ماهواره‌ها در آغاز متضمن استفاده از ایستگاه‌های تقویت‌کننده زمینی یا آنتن‌های حجیم عمودی بود که امکان دریافت تصاویر ارسالی ماهواره‌ها را برای گیرنده‌های شخصی فراهم می‌آورد. از همین رهگذر، برنامه‌های ارسالی ماهواره‌ای تحت نظارت و کنترل مراجع ذی‌صلاح قرار می‌گرفت و با توجه به مصالح ملی آن کشورها پالایش می‌شد تا به این ترتیب کشور گیرنده از ارزش‌های مذهبی - فرهنگی سنت‌های بومی خود محافظت کند.

اما این ابزار پیشگیری کننده چندان دوام نیاورد و خیلی زود کارایی خود را از دست داد. در نتیجه پیشرفت‌های فنی که در دهه ۸۰ به وقوع پیوست امکان دخالت دولت‌ها در پالایش برنامه‌های ماهواره‌ای منتفی شد و تقابل حاکمیت ملی دولت‌ها و اصل جریان آزاد اطلاعات جامعه بین‌المللی را با تلاطمی عظیم و سهمناک مواجه ساخت و تاجایی پیشرفت که ماهواره‌های پخش مستقیم برنامه‌های تلویزیونی خطرناک‌تر از قدرت‌های هسته‌ای توصیف شده‌اند. بر همین اساس و در کنار استفاده‌های مختلف از ماهواره، با ارسال اولین ماهواره مخابراتی (تله‌استار) به مدار زمین، به تدریج ماهواره‌ها، به ویژه ماهواره‌های پخش مستقیم به یکی از مهم‌ترین وسایل ارتباطی بین‌المللی تبدیل شدند.

در هریک از مقاطع رشد و توسعه وسائل ارتباط جمعی، شاهد نگرانی‌ها و اعتراضات بخشی از جامعه علیه رشد وسیله‌ای نو در پیام‌رسانی بوده‌ایم. اعتراضات کلیسا و سایر مقام‌های وابسته به کانون‌های قدرت، چه دینی و چه غیر دینی در اروپا نسبت به رشد با سواد و گسترش رسانه‌های نوشتاری از دیدگاه ایدئولوژیک قابل درک می‌نماید. ابراز نگرانی ناقدان در گذشته، گاه با انگ بدبینی و گاه واپس‌گرایی مواجه بوده است. برخی از نمونه‌های این نگرانی را در جامعه خود نیز شاهد بوده و هستیم.

پرتاب نخستین ماهواره به فضا شادی‌ها و نگرانی‌های همزمانی را در بشر برانگیخت، شادی از این جهت بود که آرزوی دیرین انسان برای دستیابی به آسمان پر رمز و راز، جامه عمل و تحقق می‌پوشید و دروازه‌های دنیایی شگفت و بس پهناور به روی او گشوده می‌شد. بلندپروازی و فزونی‌خواهی همیشگی به فرزند آدم نوید می‌داد که با بهره‌مندی از منابع ناشناخته موجود در سیارات و ستارگان دیگر می‌تواند بهتر بیندیشد و بر دیگران برتری جوید.

اما در مقابل نگرانی‌ها هم نیز کم نبود، نگرانی از این که باز هم آدمیان فرصت‌ها را به تهدید تبدیل کنند و از یافته‌های جدید خویش بهره‌هایی بردارند که آرامش موجود را برهم بزنند. این دلهره، به ویژه آنگاه جدی‌تر می‌نمود، که با پایان جنگ جهانی دوم، جنگ سرد تبلیغاتی اندک اندک جاگزین قدرت‌نمایی‌های فیزیکی می‌شد و هر بازیکنی در میدان سیاست می‌کوشید با اشاره به توانمندی‌های ناشناخته و ویرانگر خویش قدرت مانور را از طرف مقابل گرفته و نتیجه را از پیش به سود خود اعلام کند.

امروزه برقراری ارتباط از طریق ماهواره‌ها به عنوان یک حقیقت مسلم پذیرفته شده است. مقدار زیادی از حجم ترافیک بین‌المللی و محلی کشورها به طور روز افزون به کمک سیستم‌های ماهواره‌ای منتقل می‌شود و ماهواره‌ها د ر سرویس‌های متنوع و مهمی از قبیل پخش تلویزیونی، ارتباطات دریایی، هواشناسی و تحقیقات فضایی و غیره به کار می‌روند.

به گفته بسیاری از اندیشمندان، مهم‌ترین عاملی که چهره‌ی قرن بیست و یکم و شیوه‌ی زندگی فرزندان ما را تعیین خواهد کرد، فناوری است که به ویژه در زمینه ارتباطات در صدد است تا جهانی متفاوت با آنچه که می‌شناسیم بنا کند. پیشگامان دنیای آینده مدت‌هاست که به زندگی ما راه یافته‌اند و ماهواره‌های بین‌المللی نیز که برنامه‌های آن‌ها به طور مستقیم از طریق گیرنده‌های خانگی دریافت می‌شوند رو به افزایش هستند. دگرگونی مهمی که در پی این اتفاق‌ها رخ خواهد داد، به ویژه در کشورهای جهان سوم چنان اهمیت دارد که نه فقط دولتمردان بلکه همه ما باید بیندیشیم.

در دنیای امروز با گسترش ارتباطات، کشیدن دیوار آهنی چاره کار نیست. ترویج و تبلیغ فرهنگ اسلامی تنها نیز از طریق ایجاد تحول درونی ممکن است و لاغیر. البته جامعه اسلامی باید دارای چهره مناسبی هم باشد، شکی نیست. اما تحولی که ایجاد می‌شود نباید فقط در ظاهر باشد. اگر چنین باشد، اوضاع به مراتب از این که هست وخیم‌تر خواهد شد. شعار دادن در برنامه‌های تلویزیونی کسی را متحول نمی‌کند.

آنچه گفته شد نه به معنای تسلیم د برابر قوه قاهره فناوری و صنعت پیشرفته ارتباطات (و از آن جمله ماهواره) است و نه به معنای تجویز سیاست منع و ترس و انزواطلبی . ماهواره، اینترنت و سایر فناوری‌های ارتباطی واقعیت‌های هستند که ناگزیر از پذیرش آنها هستیم و لابد کسی تردید ندارد که برگشت به عصر ماقبل آنها دیگر ممکن نیست. از سوی دیگر به رسمیت شناختن یک واقعیت هیچ ملازمه‌ای با بهت زدگی و تسلیم ندارد و نباید در مواجهه با هجوم فرهنگ بیگانه گرفتار حالت خودباختگی شد. اولاً ظهور این رسانه‌های قدرتمند را تنها نباید تهدید تلقی کرد. درکنار همه‌ی تهدیدهای که می‌توان از کارکردهای ماهواره تصور کرد، فرصت‌های فراوانی نیز قابل بهره‌برداری است که اجازه قهر با این پدیده مؤثر را به خردمندان نمی‌دهد. ما نیز مانند برخی ملت‌های دیگر می‌توانیم با تقویت بنیان‌های فرهنگی و اجتماعی ، بیش از آن که به محدودیت بیندیشیم، مصونیت را هدف بگیریم، به ویژه آن که باورهای عمیق دینی درکشور ما گنجینه‌ای تمام ناشدنی و مؤثر در دست سیاستگذاران فرهنگی است.

مهم‌ترین کوشش برای حفظ هویت فرهنگی ملل در عصر اطلاعات و در عین حال بقا در این جامعه‌ی شبکه‌ای، استفاده خردمندانه و برنامه‌ریزی شده از رسانه‌ها و فناوری ارتباطی جدید به ویژه ماهواره‌ها، اینترنت و سایر امکانات این عصر برای ایجاد شرایطی جدید جهت همزیستی میان تمدن‌ها ، فرهنگ‌ها و اقوام و نژادهای گوناگون است. با این وضع کشورها باید بتوانند ساختارهای مناسب را برای حضور در این عصر جدید فرهنگی ابداع کنند تا از صحنه حذف نشوند. چنانکه اریک فروم معتقد است: «تاریخ بشر گورستان فرهنگ‌های بزرگی است که پایان فاجعه‌آمیز آنها بدان سبب بوده است که نتوانستند در برابر چالش‌ها، واکنشی برنامه‌ریزی شده ، خردمندانه و آزادی‌بروز دهند» باید اذعان داشت، در سطح جهان، رسانه‌های ملی و محلی در امر هویت‌بخشی و حفظ هویت جوامع تحت پوشش خود زمانی موفقیت بیشتری خواهند داشت که هم بتوانند از تحمیق مخاطبانشان جلوگیری کنند و هم قادر باشند مخاطبان دیگر رسانه‌ها را به خود جلب کنند و این میسر نیست جز با استفاده از ابزارهای رسانه‌ای نوین مانند شبکه‌های ماهواره‌ای و رایانه‌ای و تکیه بر امتیازهای فرهنگ خودی_ به ویژه تقویت پوشش رسانه‌ای خرده‌فرهنگ‌ها_ از طریق رسانه‌های مقاوم.

به باور بسیاری از صاحب‌نظران برای آن که جوامع مختلف در عین حفظ هویت خود از امکان حضور فعال و مؤثر در عصر جدید بی‌بهره نمانند باید در جهت «به هنگام کردن فرهنگ و هویت خود بکوشند تا توان انطباق و سازگاری با تحولات را به دست آورند. بدین معنا که بین توسعه فناوری و مسایل و زمینه‌های فرهنگ خودی نوعی سازش به وجود آورند.

اکنون ما در شرایطی قرار داریم که قادر نیستیم مانع نفوذ فناوری ماهواره‌های ارتباطی در فضای کشور عظیم و پهناور ایران و پیرامون آن شویم از این رو کاربرد ماهواره‌ها را امری ضروری و در عین حال اجتناب ناپذیر می‌دانیم.

توسعه بازارسیاه آنتن‌های بشقابی نیز مانند آنچه در مورد ویدیو تجربه شد، امکان پذیر است، پس آیا دولت قادر است مانع گسترش بازار سیاه آنتن‌های بشقابی شود؟ در تجربه بازار سیاه ویدیو به این نتیجه رسیدیم که دولت نمی‌تواند و مصلحت هم نیست که این کار را انجام دهد. پس در چنین شرایطی برای نظم دادن به این بازار مشوش چه باید کرد؟ چاره‌ای جز همگام شدن با پیشرفت فناوری و از همه مهم‌تر، بالابردن کیفیت برنامه‌های تلویزیونی نیست. برای این که ایران بتواند در برابر رقیبان خارجی مقاومت کند، در مرحله اول ناچار است سازمان‌ها و واحدهای تربیت نیروی انسانی را در زمینه تولید کالاهای فرهنگی تقویت کند. استحکام ، و گسترش واحدهای مربوط، نیاز به کارشناس و استاد مجرب و جبران کمبود کارشناس آزموده دارد. اگر در راه بهبود وضع موجود و تولید برنامه و کالاهای فرهنگی سریع و حساب شده گام برنداریم، نه تنها قادر به رهایی از زیر سلطه صدها کانال تلویزیونی نخواهیم بود بلکه قابلیت و امکان ایجاد هزاران شغل را نیز در بازار تولید و توزیع کالا های فرهنگی، چه در داخل و خارج از کشور از دست خواهیم داد.

اگر به سیر تحول جامعه‌ی بشری نگاه کنیم به این نتیجه می‌رسیم که تحولات فرهنگی همیشه تحت تأثیر ابزارها بوده‌اند، اما ابزارها زمانی فرهنگی را تغییر می‌دهند که پویایی متناسب با سیر تحول تاریخی را داشته باشند. فرهنگ پویا هیچ‌گاه با ابزارهای ضعیف محو نمی‌شود. هرچند که جهان آینده عرصه‌ی تاخت و تاز ماهواره‌ها باشد و فناوری کشورها نتواند بر ورود امواج بیگانه به گیرنده‌های خانگی اثر کند، عصری که پیش روی ماست دو چهره‌ی متضاد خواهد داشت. از یک طرف، به واسطه تأثیر شگرف رسانه‌های لجام گسیخته و جهان بینی صاحبان این وسایل با ارزش‌هی «دنیای صنعتی»، به سرعت پیوندهای معنوی و فرهنگی گذشته مورد تهدید قرار خواهند گرفت، که این ویژگی برای انسان جهان سومی شکننده است. از طرف دیگر، این ره‌آورد که حاصل پویایی اندیشه‌ی بشری است درک وسیعی را از دگرگونی‌های جامعه جهانی ایجاد کرده و انسان را در ارتباط منطقی با فرهنگ، تاریخ و دستاوردهای نو و دگرگونی‌های فرهنگی حاصل از آن قرار خواهد داد. تحت هر شرایطی، تصور از این تحول جدید و ناخواسته در جامعه آینده جهان سوم، همانند تمامی پدیده‌های وارداتی و تحمیلی «دو وجهی» خواهد بود که یک لبه‌ی آن درمان‌گر و لبه‌ی دیگر آن برنده است.

در پایان می‌توان گفت که کنترل امواج ماهواره‌ای با قانون، مقررات و ابزار رسانه‌ای موجود ممکن نیست. بنابراین سیاست استفاده صحیح از آن مد نظر اکثر مدیران و برنامه‌ریزان جوامع است. در کشور ما نیز با توجه به مسایل فوق باید برای استفاده صحیح از این فناوری جدید و دستاوردهای علمی، فنی و فرهنگی آن برنامه‌ریزی کرد.

نهادهای سازمان‌های مختلف اجتماعی مانند خانواده، نهاد آموزش و پرورش و تمامی سازمان‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی باید با بازنگری در وظایف و مسئولیت‌های خود به نحوی عمل کنند که استفاده از امواج ماهواره‌ای در جامعه‌ی ما با بار مثبت همراه باشد و به توسعه‌ی همه جانبه‌ی جامعه منجر شود.

ماهواره از جمله فناوریهای رسانه‌ای است که با ورود به کشور در سال ۷۳ با قانون ممنوعیت استفاده مواجه شد.

این در حالی است که پس از گذشت یک دهه و مشاهده شمار زیادی دیش دریافت تصاویر ماهواره‌ای بر پشت بام خانه‌ها در شهرهای کوچک و بزرگ، این قانون همچنان به قوت خود باقی است و مجوز استفاده از تجهیزات گیرنده برنامه‌های تلویزیونی ماهواره‌ای فقط به سازمانها و دستگاه‌های دولتی تعلق می‌گیرد.

در طی سالهای گذشته همواره کارشناسان و برخی از مسوولان تاکید داشته‌اند که با توجه به گسترش عصر ارتباطات و وسایل ارتباط جمعی، قانون ممنوعیت ماهواره نیاز به بازنگری و اصلاح دارد.

به نظر می‌رسد که مسوولان منتظرند تا ماجرای که برای ویدئو بوجود آمد و پس از فراوانی آن در جامعه ناچار به پذیرش آن شدند، در مورد ماهواره هم تکرار شود.

یک کارشناس امور مخابراتی و ارتباطی در این زمینه در گفت و گو با ایرنا اظهار داشت: ما هنوز به خط مشی روشنی در ارتباط با ماهواره نرسیده‌ایم.

“ هومن صادقی کاجی” ادامه داد: در زمان حاضر دیدن برنامه‌های تلویزیونی برون مرزی برای ایرانیان داخل کشور امکان‌پذیر نیست و یا به لحاظ قانونی ممنوع است که هیچ دلیل منطقی برای آن نمی‌توان یافت. صادقی کاجی تصریح کرد: هنگامی که یک فناوری جدید ارتباطی در جهان تولید می‌شود، نمی‌توان در مقابل ورود آن به کشور مقاومت کرد بلکه باید با مدیریت صحیح از این ابزار به نفع خود استفاده نمود.

وی یکی از دلایل مقابله با فناوریهای رسانه‌ای را عدم مطالعه و آینده‌نگری در سطح مدیریت کشور معرفی کرد و گفت: سیستم مدیریت کشور در زمینه استفاده از تکنولوژیهای جدید ضعیف عمل کرده است.

یک کارشناس خبری با تاکید بر اینکه آمار دقیقی از تعداد خانواده‌هایی که از ماهواره استفاده می‌کنند، وجود

ندارد، یادآور شد: گزارش‌های منتشر شده توسط نیروی انتظامی درباره دستگیری عوامل توزیع یا استفاده‌کنندگان ماهواره، گویای آمار بالای به‌کارگیری آن در کشور است.

وی اظهار داشت: ایرانیان در مقابل ورود تکنولوژی چندان مقاومتی ندارند و تنها مسأله‌ای که باید به آن توجه شود، فرهنگ‌سازی برای استفاده صحیح از آن در کشور برای تبدیل آن به ابزار مفید است. وی گفت: نمی‌توان با ورود تکنولوژی‌های جدید مقابله کرد و هر اقدامی در این راستا با شکست مواجه می‌شود، بنابراین باید با بومی‌سازی این ابزار شرایط استفاده مردم از آنها را فراهم کرد. در طی ماه‌های گذشته برخی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به " طرح آزاد سازی ماهواره " در مجلس هفتم اشاره کرده‌اند و اینکه به استفاده افراد حقیقی نیز جنبه قانونی داده شود. همچنین چندی پیش رییس کمیته مخابرات مجلس تأکید کرد: قانون منع استفاده از تجهیزات ماهواره باید بازنگری شود.

" رمضان علی صادق زاده" افزود: نباید به دلیل وجود برخی کانال‌هایی که با فرهنگ ما سازگار نیستند خود را از جامعه اطلاعاتی محروم کنیم.

وی با اشاره به بررسی قانون عدم استفاده از ماهواره در کمیسیون فرهنگی مجلس گفت: در این کمیسیون بحث‌هایی صورت گرفته، اما هنوز طرح یا لایحه‌ای برای بازنگری در قانون اعلام نشده است. شایان ذکر است با وجود گذشت ۱۱ سال از تصویب قانون ممنوعیت ماهواره، آماری دقیق از تعداد مجوزهایی که در این راستا صادر شده وجود ندارد.

یک کارشناس اداره کل توسعه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این مورد تصریح کرد: مطابق با آیین‌نامه موجود، مجوز استفاده از ماهواره فقط برای دستگاه‌ها و سازمان‌های دولتی صادر می‌شود. وی هیچگونه اطلاعاتی درباره تعداد مجوزهای صادر شده و نوع فعالیت سازمان‌های دارای مجوز استفاده از ماهواره به خبرنگار ایرنا ارائه نکرد و آنها را غیر قابل انتشار دانست. با این حال مسوول واحد سینمایی و سمعی و بصری اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان اصفهان تعداد مجوزهای صادر شده در این استان را در طی ۱۱ سال گذشته فقط ۲۵ مورد عنوان کرد. " محمود صادقی " گفت: در زمان حاضر مجوز استفاده از ماهواره توسط اداره کل توسعه و همکاری‌های سمعی و بصری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صادر می‌شود. به گفته وی بیشترین موارد صدور مجوز برای مراکز وابسته به سازمان ایرانگردی و جهانگردی و هتل‌ها بوده است.

گفتنی است مطابق با ماده یک قانون " ممنوعیت به کارگیری تجهیزات دریافت ماهواره" مصوبه ۲۰ بهمن ماه سال ۷۳ مجلس شورای اسلامی، توزیع و استفاده از تجهیزات دریافت از ماهواره جز در مواردی که قانون تعیین کرده است ممنوع می‌باشد.

در ماده ششم قانون مذکور تأکید شده است: دستگاه‌های صدا و سیما، پست و تلگراف و تلفن (ارتباطات و فناوری اطلاعات) و سازمان‌های وابسته از شمول این قانون مستثنی هستند.

همچنین در ماده‌های هشت و نه قانون ممنوعیت ماهواره، مجازات نقدی ۱۰ تا ۱۰۰ میلیون ریالی برای واردکنندگان، تولید و توزیع‌کنندگان تجهیزات دریافت از ماهواره و مجازات یک تا سه میلیون ریالی برای استفاده‌کنندگان از ماهواره علاوه بر ضبط و مصادره اموال مکشوفه در نظر گرفته شده است.

در زمان حاضر مجوز استفاده از تجهیزات دریافت از ماهواره مطابق با ماده یک آیین‌نامه اجرایی مصوب هیات وزیران مورخ ۹ فروردین ماه سال ۱۳۷۴، توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و با نظرخواهی از وزارتخانه‌های پست و تلگراف و تلفن (ارتباطات و فناوری اطلاعات) و اطلاعات صادر خواهد شد.

در ماده ۱۴ آیین‌نامه ممنوعیت استفاده از تجهیزات دریافت از ماهواره آمده است که دستگاهها و سازمانها می‌توانند با ذکر دلایل توجیهی به‌امضای بالاترین مقام اجرایی خود برای استفاده از تجهیزات گیرنده برنامه‌های تلویزیونی ماهواره‌ای از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درخواست مجوز کنند.

ماهواره از جمله فناوریهای رسانه‌ای است که با ورود به کشور در سال ۷۳ با قانون ممنوعیت استفاده مواجه شد.

این در حالی است که پس از گذشت یک دهه و مشاهده شمار زیادی دیش دریافت تصاویر ماهواره‌ای بر پشت بام خانه‌ها در شهرهای کوچک و بزرگ، این قانون همچنان به قوت خود باقی است و مجوز استفاده از تجهیزات گیرنده برنامه‌های تلویزیونی ماهواره‌ای فقط به سازمانها و دستگاههای دولتی تعلق می‌گیرد. در طی سالهای گذشته همواره کارشناسان و برخی از مسوولان تاکید داشته‌اند که با توجه به گسترش عصر ارتباطات و وسایل ارتباط جمعی، قانون ممنوعیت ماهواره نیاز به بازنگری و اصلاح دارد.

به نظر می‌رسد که مسوولان منتظرند تا ماجرای که برای ویدئو بوجود آمد و پس از فراوانی آن در جامعه ناچار به پذیرش آن شدند، در مورد ماهواره هم تکرار شود.

یک کارشناس امور مخابراتی و ارتباطی در این زمینه در گفت‌وگو با ایرنا اظهار داشت: ما هنوز به خط مشی روشنی در ارتباط با ماهواره نرسیده‌ایم.

” هومن صادقی کاجی“ ادامه داد: در زمان حاضر دیدن برنامه‌های تلویزیونی برون مرزی برای ایرانیان داخل کشور امکانپذیر نیست و یا به لحاظ قانونی ممنوع است که هیچ دلیل منطقی برای آن نمی‌توان یافت.

صادقی کاجی تصریح کرد: هنگامی که یک فناوری جدید ارتباطی در جهان تولید می‌شود، نمی‌توان در مقابل ورود آن به کشور مقاومت کرد بلکه باید با مدیریت صحیح از این ابزار به نفع خود استفاده نمود. وی یکی از دلایل مقابله با فناوریهای رسانه‌ای را عدم مطالعه و آینده‌نگری در سطح مدیریت کشور معرفی کرد و گفت: سیستم مدیریت کشور در زمینه استفاده از تکنولوژیهای جدید ضعیف عمل کرده است.

یک کارشناس خبری با تاکید بر اینکه آمار دقیقی از تعداد خانواده‌هایی که از ماهواره استفاده می‌کنند، وجود ندارد، یادآور شد: گزارشهای منتشر شده توسط نیروی انتظامی درباره دستگیری عوامل توزیع یا استفاده‌کنندگان ماهواره، گویای آمار بالای به‌کارگیری آن در کشور است.

وی اظهار داشت: ایرانیان در مقابل ورود تکنولوژی‌چندان مقاومتی ندارند و تنها مسأله‌ای که باید به آن توجه شود، فرهنگ‌سازی برای استفاده صحیح از آن در کشور برای تبدیل آن به ابزار مفید است.

وی گفت: نمی‌توان با ورود تکنولوژیهای جدید مقابله کرد و هر اقدامی در این راستا با شکست مواجه می‌شود، بنابراین باید با بومی‌سازی این ابزار شرایط استفاده مردم از آنها را فراهم کرد.

در طی ماههای گذشته برخی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به ” طرح آزاد سازی ماهواره “ در مجلس هفتم اشاره کرده‌اند و اینکه به استفاده افراد حقیقی نیز جنبه قانونی داده شود.

همچنین چندی پیش رییس کمیته مخابرات مجلس تاکید کرد: قانون منع استفاده از تجهیزات ماهواره باید بازنگری شود.

” رمضان علی صادق زاده“ افزود: نباید به دلیل وجود برخی کانالهایی که با فرهنگ ما سازگار نیستند خود را از جامعه اطلاعاتی محروم کنیم.

وی با اشاره به بررسی قانون عدم استفاده از ماهواره در کمیسیون فرهنگی مجلس گفت: در این کمیسیون بحث‌هایی صورت گرفته، اما هنوز طرح یا لایحه‌ای برای بازنگری در قانون اعلام نشده است.

شایان ذکر است با وجود گذشت ۱۱ سال از تصویب قانون ممنوعیت ماهواره، آماری دقیقی از تعداد مجوزهایی که در این راستا صادر شده وجود ندارد.

یک کارشناس اداره کل توسعه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این مورد تصریح کرد: مطابق با آیین‌نامه موجود، مجوز استفاده از ماهواره فقط برای دستگاهها و سازمانهای دولتی صادر می‌شود. وی هیچگونه اطلاعاتی درباره تعداد مجوزهای صادر شده و نوع فعالیت سازمانهای دارای مجوز استفاده از ماهواره به خبرنگار ایرنا ارائه نکرد و آنها را غیر قابل انتشار دانست.

با این حال مسوول واحد سینمایی و سمعی و بصری اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان اصفهان تعداد مجوزهای صادر شده در این استان را در طی ۱۱ سال گذشته فقط ۲۵ مورد عنوان کرد.

” محمود صادقی ” گفت: در زمان حاضر مجوز استفاده از ماهواره توسط اداره کل توسعه و همکاریهای سمعی و بصری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صادر می‌شود.

به گفته وی بیشترین موارد صدور مجوز برای مراکز وابسته به سازمان ایرانگردی و جهانگردی و هتلها بوده است.

گفتنی است مطابق با ماده یک قانون ” ممنوعیت به کارگیری تجهیزات دریافت ماهواره ” مصوبه ۲۰ بهمن ماه سال ۷۳ مجلس شورای اسلامی، توزیع و استفاده از تجهیزات دریافت از ماهواره جز در مواردی که قانون تعیین کرده است ممنوع می‌باشد.

در ماده ششم قانون مذکور تأکید شده است: دستگاههای صدا و سیما، پست و تلگراف و تلفن (ارتباطات و فناوری اطلاعات) و سازمانهای وابسته از شمول این قانون مستثنی هستند.

همچنین در ماده‌های هشت و نه قانون ممنوعیت ماهواره، مجازات نقدی ۱۰ تا ۱۰۰ میلیون ریالی برای واردکنندگان، تولید و توزیع‌کنندگان تجهیزات دریافت از ماهواره و مجازات یک تا سه میلیون ریالی برای استفاده‌کنندگان از ماهواره علاوه بر ضبط و مصادره اموال مکشوفه در نظر گرفته شده است.

در زمان حاضر مجوز استفاده از تجهیزات دریافت از ماهواره مطابق با ماده یک آیین‌نامه اجرایی مصوب هیات وزیران مورخ ۹ فروردین ماه سال ۱۳۷۴ ، توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و با نظرخواهی از وزارتخانه‌های پست و تلگراف و تلفن(ارتباطات و فناوری اطلاعات) و اطلاعات صادر خواهد شد.

در ماده ۱۴ آیین‌نامه ممنوعیت استفاده از تجهیزات دریافت از ماهواره آمده است که دستگاهها و سازمانها می‌توانند با ذکر دلایل توجیهی به‌امضای بالاترین مقام اجرایی خود برای استفاده از تجهیزات گیرنده برنامه‌های تلویزیونی ماهواره‌ای از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درخواست مجوز کنند.

نگهداری و استفاده از تجهیزات دریافت ماهواره جرم است

نگهداری و استفاده از تجهیزات دریافت ماهواره بدون مجوز قانونی جرم محسوب می‌شود. قاضی اجرای احکام کیفری بیرجند با بیان این مطلب به خبرنگار ما گفت: امروزه به دنبال پیشرفت بشر در زمینه مخابرات و ارتباطات و فناوری اطلاعات شاهد تولد جرایم مرتبط با این موضوعات هستیم که به نوبه خود آثار مخرب زیادی بر افراد و اجتماع دارد و زمینه ساز جرایم مهم دیگری نظیر قتل، تجاوز به عنف، آدم‌ربایی و... می‌شود، بنابراین اطلاع رسانی و تذکر مقررات قانونی در این رابطه می‌تواند تا حدودی اثر پیش‌گیرانه داشته باشد.

حجت الاسلام عبدالرضا طرزی تصریح کرد: انگیزه استفاده یا به کارگیری این تجهیزات در برخی نقاط کشور وصف مجرمانه آن را زایل نمی‌کند و از آن جایی که این جرم در اصطلاح حقوق کیفری (جرم مادی صرف) است نیازی به سوء نیت ندارد و بنابراین نگهداری و استفاده از این تجهیزات بدون مجوز قانونی با هر انگیزه‌ای اعم از بهره‌مندی‌های علمی و تحقیقاتی، ورزشی و... به موجب (قانون منع به کارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره) جرم می‌باشد و از طرفی استفاده از این تجهیزات در بعضی مناطق کشور و شاید شهرهای بزرگ،

به معنای دوگانگی در تلقی جرایم و یا جرم نبودن آن نیست تا مجوزی برای استفاده همه افراد باشد بلکه تدابیر قضایی در زمینه کشف و تعقیب جرم ممکن است متفاوت باشد. وی در خصوص انتشار آثار مبتذل و مستهجن نیز گفت: انتشار عکس، فیلم، فایل صوتی و... با موضوعات مبتذل و مستهجن در هر قالبی همچون مراسلات پستی، کاست، لوح های فشرده (سی دی) فلش و هارد رایانه (بلوتوث- ام ام اس- ایمیل) و نمایش های عمومی و... جدای از احکام شرعی آن به موجب (قانون مجازات افرادی که در امور سمعی و بصری فعالیت غیرمجاز دارند) جرم بوده و در مواردی مشمول مجازات های بسیار سنگین هم چون اعدام می باشد.

وی اضافه کرد: نگاه آماري نشان می دهد این گونه جرایم در بین نوجوانان و جوانان شیوع بیشتری داشته، بنابراین به خانواده ها توصیه می شود ضمن احترام به آزادی های فردی و شخصیت فرزندان شان، آنان را نسبت به آثار مخرب و خانمانسوز این موضوعات آشنا کرده و استفاده از این امکانات در مسیر مثبت و با نظارت صورت پذیرد تا روح پاک نوجوان و جوان که به فرمایش امیرالمومنین (ع) هم چون زمینی بکر و آماده است پذیرای بذرهایی انحراف و تباهی نشود.

وی تصریح کرد: به موجب قانون مجازات افرادی که در امور سمعی و بصری فعالیت غیرمجاز دارند (مصوب سال ۸۶) صرف نگهداری آثار مبتذل و مستهجن جرم و مشمول مجازات تا سقف ۴ میلیون رالت و ضبط تجهیزات می باشد. وی ادامه داد: بنابراین نگهداری آثار مذکور روی تلفن همراه، رایانه، فلش، سی دی، MP3 Player، نوارهای کاست و... می تواند مشمول این مقررات شود. شاید نگاه تقنینی قانون گذار در این رابطه بیشتر جنبه پیش گیرانه داشته باشد چه بسا نگهداری این گونه آثار به خصوص روی کارت حافظه تلفن های همراه و نیز در محل کسب و کار می تواند زمینه انتشار آن را نیز فراهم سازد.

حجت الاسلام طرزی در خصوص تهیه آثار مبتذل و مستهجن نیز گفت: آن جا که انتشار و نگه داری این گونه آثار وصف مجرمانه داشته باشد قطعاً تهیه و تولید آن جرم خواهد بود، بنابراین مجازات های سنگین برای تولیدکنندگان این گونه آثار از طرف قانون گذار مقرر شده است. تهیه آثار مبتذل و مستهجن با استفاده از نرم افزارهای رایانه ای و عکس برداری و فیلم برداری با تلفن های همراه و... نمونه های شایع این جرم می باشد.

چرا در جمهوری اسلامی ماهواره آزاد نیست و آیا به خاطر مسائل تربیتی است یا علل دیگری دارد؟
مقدمه:

منع قانونی ماهواره به معنای مخالفت با علم و تکنولوژی نیست. ماهواره یکی از ثمرات پیشرفت علم است. انواع ماهواره های مخابراتی، هواشناسی، تحقیقاتی، و... بار عظیمی از مشکلات انسان ها را حل کرده اند ولی همین ماهواره ها چون در دستان عده ای سودجو و سلطه گر قرار گرفته اند دردسرهایی را هم فراهم کرده اند از جمله این ماهواره ها، ماهواره های تلویزیونی هستند که برخی از برنامه های آن بجای پیشرفت مادی و معنوی انسان ها، باعث کشاندن بسیاری از انسانها، به ورطه فساد و بزهکاری شده اند.

برخی از برنامه های تلویزیونی ماهواره؛ با ایجاد جاذبه های کاذب حیوانی و تحریک نفسانی و غریزی تماشاگر، او را تسلیم خود می کند و هر آنچه را که می خواهد، به تماشاگر تلقین می کند محور اصلی برنامه های مبتذل ماهواره ای، سه عنصر وهم، شهوت و غضب می باشد. فیلمهای تخیلی یا ترسناک از قوه وهم و خیال، برنامه های جنسی از شهوت و برنامه های خشن از عنصر غضب استفاده می کنند و در استفاده کردن از این امور هیچ حد و مرزی را هم به رسمیت نمی شناسند چون هدف ایجاد جاذبه و جذب مخاطب بیشتر است.

چنین منطق غلطی باعث شده است تا در غرب و مخصوصاً آمریکا که مرکز تولید چنین برنامه هایی هستند، گرفتار جامعه ای مبتذل شوند که هر روز بر شدت آن افزوده می شود. «بخش مهمی از یادگیری ما از طریق الگو قرار دادن رفتار دیگران حاصل می شود. الگوها می توانند واقعی یا رسانه ای باشند. صحنه های خشن و

پرخاشگرانه اي که از رسانه ها پخش مي شود مي تواند به عنوان محرك و برانگيزاننده پرخاشگري عمل کنند.»

[۱] وقتي چنين رسانه اي در خانواده هايي قرار ميگيرد که روزانه هفت ساعت تلويزيون تماشا مي کنند واضح است که اکثر نابساماني هاي اجتماعي از کجا شروع مي شود. آيا کودکان و نوجواناني که به ديدن چنين برنامه هاي مبادرت مي ورزند مي توانند رفتاري غير از سکس و خشونت داشته باشند و مثل يك انسان نرمال و معمولي زندگي کنند؟! کارل پوپر - فيلسوف غربي - مي گويد: «رسانه هاي گروهی به ویژه تلويزيون هاي اروپا مسئول ترویج تجاوز، جنایت و آموزش خشونت به نسل جوان مي باشند.» [۲] «يکي از کارگردانان سرشناس آمريکايي به نام آليوراستون هم گفته «ما در جامعه عنان گسيخته اي زندگي مي کنيم که در آن جوانان را به جنایت تشويق مي کنند و از قاتلان قهرمان مي سازند.» [۳]

«قانون منع استفاده از ماهواره، صدای بيگانگان و همانهايي را که قصد تهاجم فرهنگي را دارند درآورده است و آنرا مخالف آزادي مي خوانند در حالیکه عمل آنان و پخش برنامه هاي مبتذل، سرقت نسل نو ما و به فساد کشيدن جوانان است.» [۴]

آنچه باعث مي شود که برزگان دين نسبت به ماهواره حساسيت به خرج دهند به خاطر جنبه هاي منفي اين ابزار است که مي تواند اثرات بسيار مخرب و بدی بر خانواده ها، جوانان و... داشته باشد اما در عين حال اين ابزار در مراکز علمي و تحقيقي براي دستيابي به اطلاعات و تحقيقات جديد علمي به شکل کنترل شده مورد استفاده قرار مي گيرد.

معرفي منابع جهت مطالعه بيشتر:

۱، شاخص هاي فرهنگي در ايالات متحده آمريکا، ويليام جي بنت، ترجمه فاطمه فراهاني، انتشارات وزارت ارشاد.

۲، رستاخيز جان، سيد محمد آويني، انتشارات ساقی.

۳، مجله معرفت، شماره ۳۱، مقاله عوامل تضعيف خود باوري فرهنگي، نوشته محمد فولادي و محمد عزيز بختياري.

آيا استفاده از ماهواره آزاد مي شود؟

مجلس، تصويب نهايي طرح يك فوريتي ضوابط به کارگيري تجهيزات دريافت از ماهواره را در دستور کار جلسات علني آتي خود قرارداد. اين طرح قرار بود در هفته جاري بررسي شود که با توجه به حجم کاري مجلس به جلسات بعدي موکول شد. در صورتی که اين طرح ۸ ماده اي به تصويب نمايندگان برسد مردم اجازه مي يابند که در منازل خود به تماشاي برنامه هاي شبکه هاي تلويزيوني ماهواره اي بپردازند.

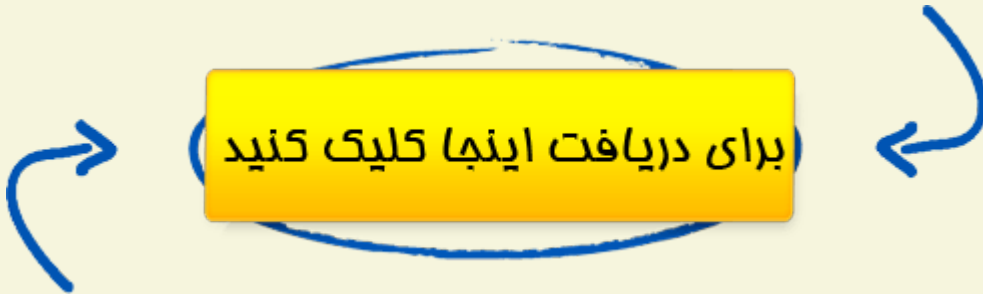
براساس اين طرح نمايندگان مجلس تصميم گرفته اند، به کارگيري تجهيزات دريافت از ماهواره محدود باشد و مردم نيز مجاز نباشند هر شبکه تلويزيوني را که بخواهند تماشا کنند.

سعید اسماعيلي مدير کل اداره توليد و پشتيباني معاونت سينمايي وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامي مي گويد: براساس اين طرح، استفاده از برنامه هاي شبکه هاي مختلف ماهواره اي که مغايرتي با شؤن اسلامي ندارند، بلامانع خواهد بود.

اسماعيلي مي افزايد: در صورت تصويب اين طرح در مجلس و تأييد آن از سوي شوراي نگهبان، وزارت پست و تلگراف و تلفن موظف خواهد شد تا نسبت به طراحي و ساخت تجهيزات لازم براي دريافت برنامه ها و شبکه هاي مجاز ماهواره اي اقدام کند.

قانون ممنوعیت استفاده از ماهواره در مجلس چهارم که اکثریت آن در اختیار نمایندگان جناح موسوم به راست بود، به تصویب رسید اما پس از آن نیز اصلاح طلبان با اشاره به پیشرفت های تکنولوژیک، چنین قانونی را ناکارآمد اعلام کردند.

براساس قانون مصوب مجلس چهارم، برای فروشندگان و استفاده کنندگان از تجهیزات و برنامه های ماهواره ای مجازات های نقدی و زندان پیش بینی شده است. در سالهای گذشته نیروی انتظامی در چند مورد طرح بازرسی از منازل و جمع آوری تجهیزات ماهواره ای را اجرا کرد اما به نظر می رسد این اقدامات و محدودیت ها موجب کاهش استقبال مردم از برنامه های ماهواره ای نشد.

مقالات مرتبط

- [دانلود مقاله قانون اساسی افغانستان](#)
- [دانلود مقاله قانون مربوط به حق حضانت](#)
- [دانلود مقاله قارچهای وحشی](#)

از این سایت ها نیز دیدن نمایید

- [ترنس لاین ، مرجع مقالات تخصصی فارسی ، ایران](#)
- [گت بیبر ، منبع مقالات انگلیسی و فارسی](#)
- [دانش رسان ، بیش از 1.5 میلیون مقاله فارسی](#)